

2017 - 2018

TÜRKİYE BURS ANALİZİ

e-bursum

2017 - 2018

**TÜRKİYE
BURS
ANALİZİ**

e-bursum

“

Daha **Şeffaf** Bir **Sivil Toplum**'a...

”

İÇİNDEKİLER

- 3** Rapor Hakkında
- 4** E-Bursum Hakkında
- 5** E-Bursum'dan Mesaj
- 6** Katılımcılar
- 8** Burs Veren Kurumlar Analizi
- 14** Burs Uygulamaları Analizi
- 26** Burs Uygulamaları Örnekleri
- 34** Rapor Sonucu

RAPOR HAKKINDA

Türkiye Burs Analizi Raporu, uzun yıllardan beri süre gelen burs ekosisteminde, detaylı bir analiz eksikliğine istinaden hazırlanmış bir rapor olup, burs ekosisteminin daha şeffaf ve bilgilendirici olmasına yönelik atılmış önemli adımlardan biri olma özelliğini taşımaktadır.

E-Bursum, Sivil Toplum'da burs veren kurumlar bazında hazırladığı bu rapor ile ilk "Türkiye Burs Analizi"ne öncülük etmiştir. Bu rapor Türkiye'de yer alan burs ekosisteminin bir projeksiyonu olup, tüm paydaşlarla bu ekosistemin güncel durumunun paylaşılması arzulanmıştır.

Bir ilk olma özelliği taşıyan bu raporda, Türkiye'de burs veren kurumlardan alınan bilgiler ışığında elde edilen çıkarımlara yer verilmiştir. Bu çıkarımlar sonucu Türkiye'deki burs ekosisteminin detaylı bir dökümü sunulmuştur. Alınan bilgiler 2017 - 2018 eğitim yılının güncel bilgileri olup, geçmişe dair bilgilere de mevcutta olduğu kadarıyla yer verilmiştir.

E-Bursum olarak, bu raporun ileriye yönelik olarak her yıl hazırlanması planlanmakta ve elde edilen çıktılar ile burs ekosisteminin daha ulaşılabilir, şeffaf ve paylaşımcı olması hedeflenmektedir.

E-BURSUM HAKKINDA

2015 yılında kurulan E-Bursum, her seviyeden öğrencinin eğitim olanaklarına eşit şekilde ulaşmasını sağlamak amacıyla Türkiye'deki burs ekosistemini daha demokratik hale getirmeyi hedefliyor. Bursların herkes için ulaşılabilir olması ve burs süreçlerinin daha adil, eşitlikçi ve kolay olmasını sağlamak amacıyla bu yolculuğa çıkan E-Bursum, öğrenci ve burs veren kurumlar arasında köprü görevi görmenin yanında kendini burs ekosistemini değiştirmeye adanmış bir sosyal girişimdir.

3 yıllık serüveni boyunca binlerce öğrencinin hayatına dokunan E-Bursum, bursun öğrencilerin yaşamları üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla, verilen her bursun sosyal etki ölçümlemesini yapmaktadır. Bu ölçüm ile hem paydaşların hem de faydalanıcıların aktif katılım gösterdiği bir yapı oluşturmuştur.

Ülkemizde onlarca yıldır süre gelen burs desteği, öğrenciler için maddi bir destek olmanın ötesinde özgüveni tam, 21. yüzyıl yetkinliklerine sahip bireyler olarak yetişmeleri için atacakları ilk adımlara fırsat tanıyan en önemli katkılardan biridir. Bu bilincin farkında olarak öğrencilere kişisel gelişimlerine destek olmak ve burs veren kurumlarla olan ilişkilerini arttırmak amacıyla mentorluk, staj, eğitim ve sosyal - kültürel etkinlik fırsatları tanımaktadır.

E-Bursum olarak, her bir öğrencinin günümüz ve geleceğimiz için değerli birer birey olduğuna inanıyor ve bu bağlamda çalışmalar yürütüyoruz. Çünkü biliyoruz ki bir öğrenci bir okulu, bir okul bir toplumu, bir toplum dünyayı değiştirebilir.

KATILIMCILAR

— BITLİS EĞİTİM VE TANITMA VAKFI

— BOLU BAĞIŞÇILAR VAKFI

**BORUSAN
KOCABIYIK
VAKFI**

— BORUSAN KOCABIYIK VAKFI

— ÇAĞDAŞ YAŞAMI DESTEKLEME
DERNEĞİ

ÇADEV

— ÇAYKARA VE DERNEK PAZARI
EĞİTİM VAKFI

— ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

— ERENKÖY KIZ LİSELİLER DERNEĞİ

SABANCI VAKFI

— HACI ÖMER SABANCI VAKFI

— HASAN FAYDASIÇOK EĞİTİM
VAKFI

**HEINRICH BÖLL STIFTUNG
DERNEĞİ TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ**

— HEINRICH BOLL STIFTUNG
DERNEĞİ

**HÜSNÜ M. ÖZYEGİN
VAKFI**

— HÜSNÜ M. ÖZYEGİN VAKFI

— İSTANBUL SANAYİ ODASI VAKFI

— İSTANBUL SANAYİ ODASI VAKFI

KATILIMCILAR

— İZMİT BURS DERNEĞİ

— MACAHEL EĞİTİM KÜLTÜR VE
DAYANIŞMA VAKFI

— MEHMET ZORLU VAKFI

— RUMELİ EĞİTİM VAKFI

**Salih
Karagöz
Vakfı**

— SALİH KARAGÖZ VAKFI

— TOPLUM GÖNÜLLÜLERİ VAKFI

TÜRK BÖBREK VAKFI

— TÜRK BÖBREK VAKFI

— TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ

**TÜRK EĞİTİM VAKFI
1967**

— TÜRK EĞİTİM VAKFI

Vehbi Koç Vakfı

— VEHBİ KOÇ VAKFI

BURS VEREN KURUMLAR ANALIZI

BÖLÜM HAKKINDA

Bu bölümde, raporda yer alan 22 kurumun profilleri çıkarılmış ve kurumların genel bir analizi yapılmıştır.

Kurumlar, legal yapıları (vakıf veya dernek statüleri), yaşları, destek büyüklükleri, verdikleri burs miktarları, burs verdikleri seviyeler ve mükerrer burs durumlarına göre incelenmiştir.

Yapılan analizler, kurumlardan alınan ve kurumların ilgili yayın organlarından elde edilen bilgilerin teyit edilmesi ile oluşturulmuş ve bu bağlamda rapor çıktısı olarak sunulmuştur.

Katılımcı Kurum Sayısı

22

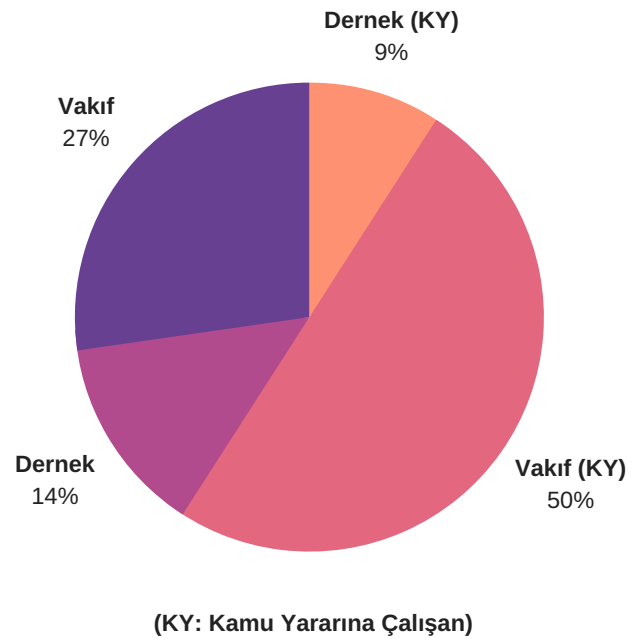
KATILIMCI PROFİLLERİ

Türkiye Burs Analizi Raporu'nun daha kapsamlı olması için farklı türden birçok burs veren kuruma analize katılmaları için davet gönderildi. Davet gönderilen kurumların sahip oldukları kaynak büyüklükleri, legal yapıları ve sağladıkları destek türlerine göre farklı olmasına dikkat edildi. Bu rapordaki kurumların çeşitliliği elde edilen verilerin geneli temsil etmesi açısından önem arz etmektedir.

KATILIMCI TÜRÜ

Legal Yapılarına Göre

Analize katılan 22 kurum, sahip oldukları legal yapılar göre iki temel, iki de alt gruba ayrıldılar. Bu gruplandırma bağışçıların bağış yaparken göz önüne aldıkları legal yapılar göre yapıldı. Buna göre katılımcıların 17 tanesi vakıf, 5 tanesi ise dernek statüsüne sahip iken, ayrıca 11 vakıf ve 2 dernek ise "Kamu Yararına Çalışan Kurum" statüsüne sahiptir.

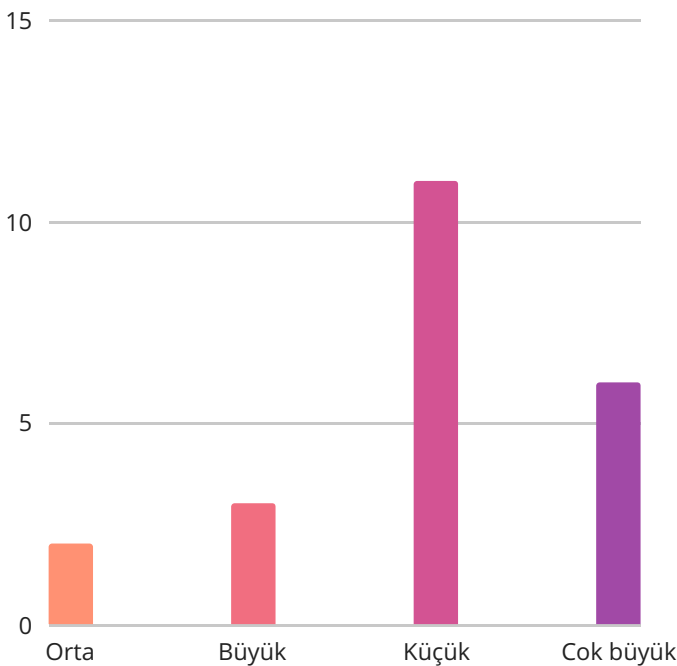
KATILIMCI YAŞLARI

Katılımcı kurumlar arasında kuruldukları tarihler baz alınarak yapılan analize göre en genç kurum 2016 yılında kurulan ve 2. yılını kutlayan Hasan Faydasıçok Eğitim Vakıf olurken, 1928 yılında kurulan ve bu yıl 90. yaşını kutlayan Türk Eğitim Derneği ise en eski kurum oldu. Tüm kurumlar arasındaki ortalama yaş ise 32 olarak belirlendi.

Katılımcı Kurumların Ortalama Yaşı

32

KURUMLARIN DESTEK BÜYÜKLÜKLERİ

Kurumların hem maddi hem de maddi olmayan destekleri topluma yapmış en önemli katkılardır. Analizde yer alan kurumlar, burs ekosistemine yaptıkları maddi destek büyüklüklerine göre 4 gruba ayrıldı. Buna göre, sağladıkları yıllık toplam burs miktarı 500 bin Türk Lirası ve altında olan 11 kurum küçük, 500 bin ve 1 milyon lira arasında olan 2 kurum orta, 1 milyon ila 5 milyon Lira arasında olan 3 kurum büyük ve 5 milyon lira ve üzeri 6 kurum ise çok büyük grubuna dahil edildi.

TOPLAMDA EN FAZLA BURS VEREN KURUM

22 kurum arasından yer alan, 6 çok büyük kurumdan olan Türk Eğitim Vakfı, hem sahip olduğu yüksek bağışçı sayısından dolayı hem de 50 yılı aşkın süredir yer aldığı Sivil Toplum'daki deneyiminden dolayı tüm kurumlar arasında toplamda 27 milyon Türk Lirası'nı aşan destek miktarıyla, en fazla burs veren kurum olarak belirlenmiştir.

YILLIK EN FAZLA BURS VEREN KURUM

(Öğrenci Başına)

Tüm kurumlar arasında, yılın 12 ayı boyunca bursu devam ettiren 2 kurumdan biri olan Çelikel Eğitim Vakfı, bursiyer başına sağladığı yıllık toplam 6.000 Türk Lirası desteği ile bir öğrenciye analizde yer alan kurumlar arasında en yüksek desteği sağlayan kurum olarak belirlendi.

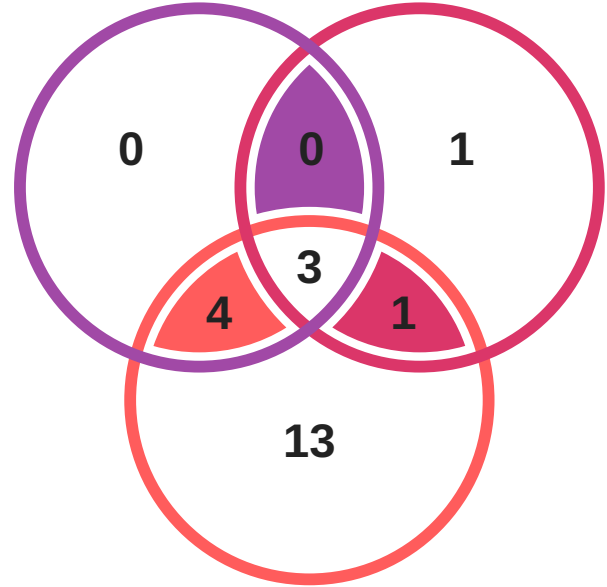

BURS VERİLEN SEVİYELER

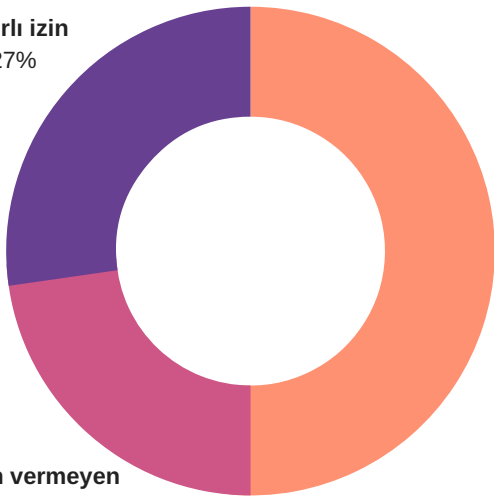
Burs veren kurumların verdiği burs seviyeleri, kurumun toplum nezdinde yaratmak istediği etkiye bağlı olarak değişmektedir. Buna bilincinde olarak, 22 kurumun ortak bir grafiğini çıkarmak adına burs verilen seviyeler 3 ana gruba ayrıldı. Buna göre, en fazla burs verilen seviye, toplamda 21 kurum ile Ön Lisans ve Lisans seviyesi olurken, en az burs verilen seviye ise 5 kurum ile Yüksek Lisans ve Doktora seviyesi oldu. Tüm seviyelere burs veren 3 kurum varken, sadece ilkökul, Ortaokul ve Lise seviyelerine burs veren kurum bulunmamaktadır.

İlkokul, Ortaokul ve Lise

Yüksek Lisans ve Doktora

Ön lisans ve Lisans

Sınırlı izin
27%İzin veren
50%İzin vermeyen
23%

MÜKERRER BURSA GÖRE KURUMLAR

Mükerrer burs, burs veren kurumlar arasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Kurumların bazıları, mükerrer bursa izin verirken, bazıları da ya sınırlı izin veriyor ya da hiç bir kurumdan burs alınmasına izin vermiyor. Bu kısımda kurumlar, mükerrer bursa izin veren, izin vermeyen ve sınırlı izin veren (KYK kredisi) kurumlar diye 3 gruba ayrılmışlardır. Kurumların %50'lik kısmını oluşturan 11 kadar kurumun mükerrer bursa izin vermediği gözlenmektedir.

BURS UYGULAMALARI ANALİZİ

BÖLÜM HAKKINDA

Bu bölümde kurumların burs programlarının detaylı analizi yapılmış ve bu analizler sonucu elde edilen çıktılar karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

Bursların şehir, okul, cinsiyet vb. dağılımları incelenmiş, aynı zamanda kurumların genel ortalamalarına ait bilgiler toplamda 21 başlık olarak yer verilmiştir.

Rapor sonunda, analizi yapılan kurumlardan 8 tanesinin burs uygulamalarının özeti, farklı burs uygulamalarını göstermek amacıyla rapora eklenmiştir.

75.839.520 ₺

Raporda Yer Alan Kurumların Verdiği Yıllık Toplam Burs Miktarı

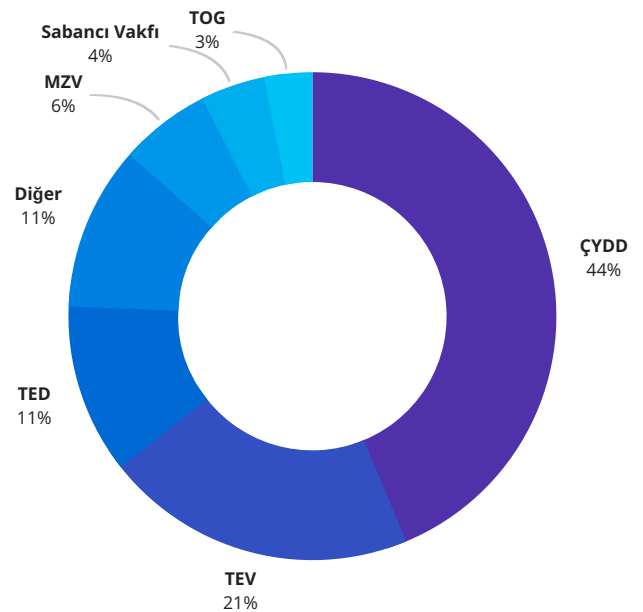
Büyükükleri ve burs programları birbirinden farklı 22 kurumun oluşturduğu Türkiye Burs Analizi Raporu'na göre bu kurumların yıllık toplam burs miktarı 75.839.520 TL olarak belirlendi. Burs kaynaklarının büyüklüklerine göre en fazla miktarı toplam burs kaynağının üçte ikisini oluşturan Türk Eğitim Vakfı ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği dağıtmakta. 22 burs veren kurumdan en düşük miktar 40.000 TL civarında iken en yüksek ise 28.000.000 TL olarak tespit edildi. Bu kaynaklar kurumların verdiği bursları oluşturmakla beraber kurumların sahip oldukları diğer kaynakları temsil etmemektedir.

33.887

BURSIYER

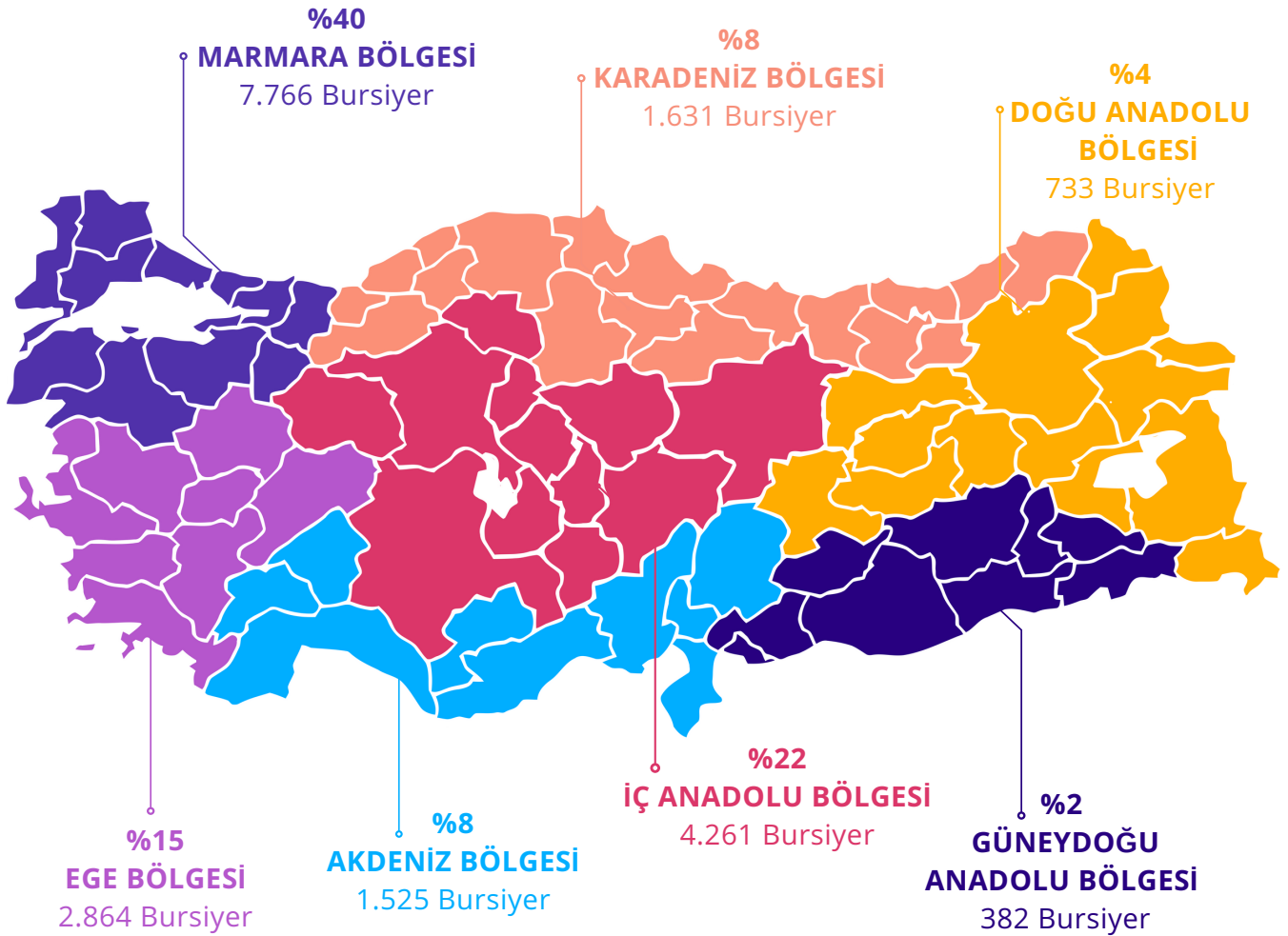
Toplam Bursiyer Sayısı

Burs veren kurumların toplam burs kaynakları ve bursiyer sayıları her zaman doğru orantı gösterememekte. Örneğin ÇYDD en yüksek bursiyer sayısına sahip iken en yüksek burs kaynağına sahip olan kurum değil. 33.887 bursiyerin %76'sını 3 kurum domine etmişken, geriye kalan 19 kurum %24'lük kısmını oluşturmakta.

19.207 BURSİYER

Üniversite Düzeyindeki Bursiyerlerin Bölgelere Göre Dağılımı

33.887 bursiyerin %57'lik kısmını oluşturan 19.207 kişi, üniversite düzeyinde burs alan öğrenciler iken %43'lük kısmı diğer eğitim seviyelerine dağılmıştır. Üniversite düzeyindeki bursiyerlerin en fazla olduğu bölge %40'lık oranıyla Marmara Bölgesi iken en az olduğu bölge ise %2'lik oranıyla Güney Doğu Anadolu Bölgesi olmuştur. Bu dağılımın en önemli nedeni o bölgede bulunan üniversite sayısıdır. Marmara Bölgesi'nin merkezi olan İstanbul hem ülke nezdindeki yeri hem de barındırdığı üniversite sayısı ile doğru orantılı olarak bölgesinin en yüksek oranda olmasını sağlamıştır. Türkiye'nin başkenti ve ikinci büyük şehri olan Ankara'nın yer aldığı İç Anadolu Bölgesi ise en çok bursiyerin olduğu ikinci bölge olmuştur. Aynı şekilde, Türkiye'nin en büyük üçüncü ili olan İzmir'in yer aldığı Ege Bölgesi benzer nedenlerden dolayı üçüncü bölge olurken onu sırasıyla Akdeniz Bölgesi, Karadeniz Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve son olarak Güney Doğu Anadolu Bölgesi takip etmektedir.

3.447.251 ₺

Raporda Yer Alan Kurumların Yıllık Verdiği Ortalama Toplam Burs Miktarı

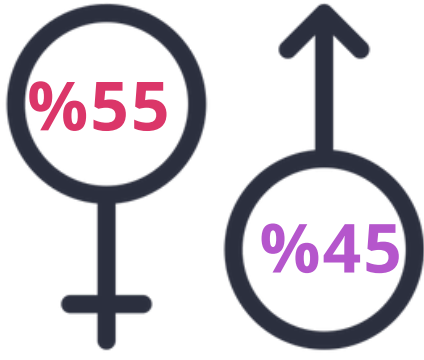
Toplamda 75.839.520 TL kaynağa sahip olan 22 kurumun ortalama burs miktarları yıllık olarak 3.447.251 TL şeklindedir. Toplam burs miktarının üçte ikisini oluşturan iki kurumun ortalamaya dahil edilmemesi halinde ortalama yıllık burs kaynağı 1.288.890 TL şeklindedir. Toplam 33.887 bursiyer düşünüldüğünde ortalama bir kurumun 3.447.251 TL'lik kaynağı yılda 1540 bursiyere sağladığı görülmektedir. Aynı hesaplama en yüksek kaynağa sahip 2 kurum çıkarıldığında 1.288.890 TL'nin yıllık olarak 603 bursiyere sağlandığı şeklindedir.

351 TÜRK LİRASI

Lisans Düzeyi Aylık Ortalama Burs Miktarı

Kaynak büyüklükleri farklı olmasına rağmen kurumların ortalama verdikleri burs miktarları birbirlerine çok yakındır. 22 kurumun 21'nin ortak olarak verdiği tek eğitim düzeyi üniversite lisans seviyesidir ve bu seviyeye verilen ortalama burs miktarı 351 TL şeklindedir. Aylık en yüksek burs miktarı 510 TL iken en düşük miktar ise 150 TL olarak belirlendi.

CİNSİYET ORANI

Üniversite Düzeyindeki Bursiyerlerin Cinsiyet Oranı

22 kurumun toplam bursiyer sayısı olan 33.887 bursiyerin cinsiyet dağılımı **%55 kadın, %45 erkek** olarak analiz edilmiştir. Raporda yer alan kurumlardan Erenköy Kız Liseliler Derneği tüm bursiyerleri kadın olan tek kurum olmakla beraber, Hüsnü M. Özyeğin Vakfı ise %86 kadın öğrenci oranıyla en çok kadın öğrenci oranına sahip ikinci kurum olarak belirlenmiştir. Yeni burs programları ile kadın öğrencilere odaklanan Hasan Faydasıçok Eğitim Vakfı ise bursu halen devam eden erkek öğrencilerinden dolayı %85 kadın öğrenci oranıyla üçüncü kurum olmuştur.

Türk Böbrek Vakfı %70 erkek öğrenci oranıyla en yüksek oranlı erkek öğrenciye sahip kurum olarak belirlenmiştir. Onu sırasıyla %68 oranla Salih Karagöz Vakfı, %66 oranla İstanbul Sanayi Odası Vakfı ve %60 oranla Borusan Kocabıyık Vakfı takip etmiştir.

14.816

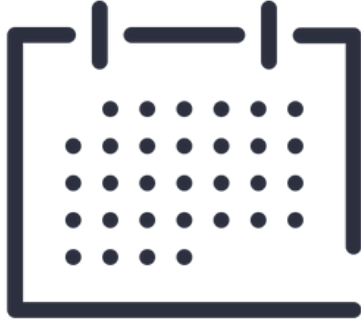
BURSIYER

En Fazla Bursiyeri Olan Kurum

Rapora katılan kurumların toplam bursiyer sayısı olan 33.887 öğrencinin %44'lük dilimine yakın kısmını oluşturan 14.816 öğrencisi ile Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, en fazla bursiyeri olan kurum olarak belirlenmiştir. Onu sırasıyla %21 paya denk gelen 7.000 öğrencisi ile Türk Eğitim Vakfı ve 3.816 öğrencisi ile %11 payı elinde tutan Türk Eğitim Derneği izlemiştir.

*Çağdaş Türkiye'nin
Gelecek Güvencesi*

Burs Verilen Ortalama Ay Sayısı

9,4

BURS VERİLEN PERİYOTLAR

22 kurum arasından sadece 2 kurum yılın 12 ayı burs verirken, 5 kurum 10 ay, 12 kurum 9 ay ve 3 kurum da 8 aylık periyotlar ile burs vermektedir. 12 aylık burs veren kurumlar Borusan Kocabıyık Vakfı ve Çelikel Eğitim Vakfı olurken, tüm kurumların ortalama burs verdikleri ay sayısı ise 9,4 ay olarak belirlenmiştir.

3.330 TÜRK LİRASI

Yıllık Verilen Ortalama Burs Miktarı (Lisans)

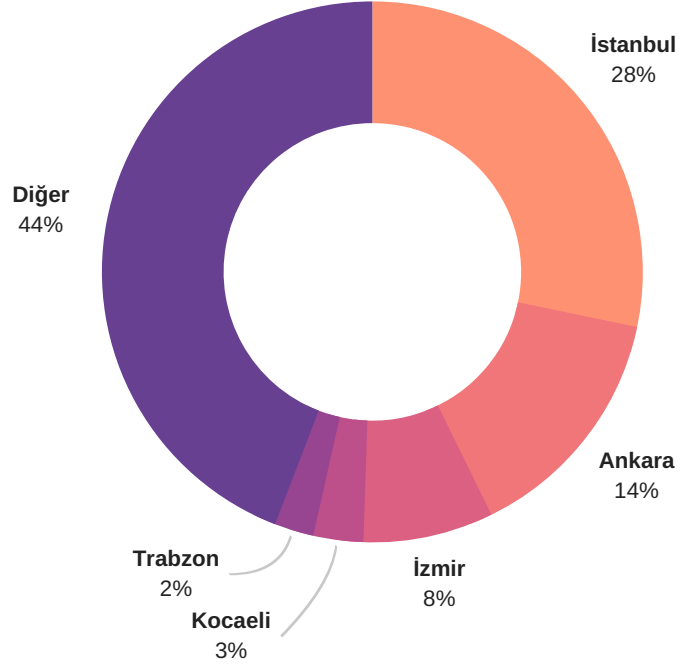
Ortalama 9,4 ay boyunca verilen toplam burs miktarı yıllık ortalama olarak 3.330 TL olarak belirlenmiştir. En yüksek bursu yıllık 6.000 TL ile Çelikel Eğitim Vakfı vermektedir. Geriye kalan 21 kurumdan 2 tanesi 5 bin - 6 bin TL arası, 5 kurum 4 bin - 5 bin TL arası, 3 kurum 3 bin - 4 bin TL arası, 9 kurum 2 bin - 3 bin TL arası burs verirken 2 tanesi de bin ve 2 bin TL arasında burs vermektedir.

EN ÇOK BURS VERİLEN 5 ŞEHİR

En çok burs verilen bölgeler olan Marmara ve İç Anadolu bölgeleri, en çok burs verilen şehirler sıralamasında da ilk iki şehir ile yerini alıyor. İstanbul tüm bursların %28'lik oranını alarak en çok burs verilen şehir iken, onu sırasıyla %14'lük oran ile Ankara, %8'lik oran ile İzmir, %3'lük oran ile Kocaeli ve %2'lik oran ile Trabzon takip ediyor. Bu şehirlerin üst sıralarda yer almalarının en önemli nedenleri üniversite ve öğrenci sayılarının yüksek olmasındandır.

Hakkari
Batman
Tunceli
Mardin
Bitlis

EN AZ BURS VERİLEN 5 ŞEHİR

Burs verilme oranının en düşük olduğu Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleri, en az burs verilen 5 şehrin tamamını barındırmaktadır. Hakkari ve Batman sadece 1 öğrenci ile en az burs verilen şehirler olurken, onu sırasıyla 2 öğrenci ile Tunceli, 3 öğrenci ile Mardin ve 5'er öğrenci ile Bitlis ve Şırnak takip etmektedir.

EN FAZLA BURS VERİLEN ŞEHİR

İSTANBUL

57 yükseköğretim kurumu bulunan İstanbul, bursiyerlerin %28'ine sahip olarak 81 şehir arasından en fazla burs verilen şehir olarak belirlenmiştir. Bunun en önemli nedenlerinin başında İstanbul'daki öğrenci sayısı ve burs veren kurumların çoğunun İstanbul merkezli olması gelmektedir.

EN AZ BURS VERİLEN ŞEHİR

2.370 üniversite öğrencisini barındıran Hakkari Üniversite'sine ev sahipliği yapan Hakkari ise raporda yer alan kurumlardan toplamda 1 adet burs alarak en az burs verilen şehir olmuştur. Aynı şekilde Batman da 1 öğrenci ile Hakkari ile aynı sıralamaya dahil olmuştur.

HAKKARİ

Türkiye'deki
Yükseköğretim
Kurumu Sayısı

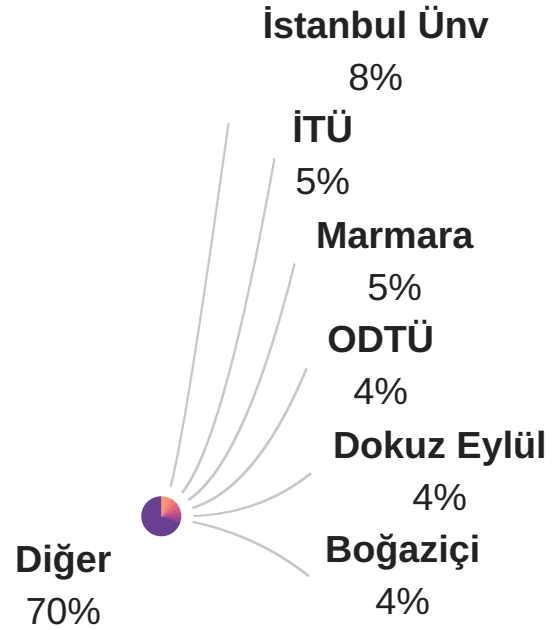
185

BURS / ÜNİVERSİTE DAĞILIMI

Türkiye'de bulunan 185 üniversitenin dağılımı bölgelere göre farklılık gösterirken en fazla üniversiteyi Marmara bölgesi barındırmakta olup, her ilde en az bir üniversite bulunmaktadır. Bu üniversitelerde toplamda 7.198.987 öğrenci eğitim görmektedir. Bu öğrencilerin 4 milyonu lisans düzeyinde eğitim görürken, 2,5 milyonu önlisans, 480 bini yüksek lisans ve 91 bini doktora seviyelerinde eğitim görmektedir.

EN ÇOK BURS VERİLEN ÜNİVERSİTELER (Devlet Üniversiteleri)

185 kurum arasından sahip oldukları bursiyer sayılarına göre en fazla bursiyere sahip üniversite tüm bursiyerlerin %8'ine sahip İstanbul Üniversitesi olurken, onu sırasıyla %5 pay ile İstanbul Teknik Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi, %4 ile Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi takip etmiştir.

- KOÇ ÜNİVERSİTESİ
- İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ
- TED ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
- IŞIK ÜNİVERSİTESİ
- YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

EN ÇOK BURS VERİLEN ÜNİVERSİTELER (Vakıf Üniversiteleri)

Vakıf üniversitelerine verilen burs sayısı yüksek olmamakla beraber, vakıf üniversiteleri arasında Koç Üniversitesi tüm bursiyerlerin %0,48'ine sahip olarak en fazla burs verilen vakıf üniversitesi olmuştur. Koç Üniversitesi'ni sırasıyla, %0,16 ile İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, %0,15 ile TED Üniversitesi, %0,13 ile İstanbul Bilgi Üniversitesi, %0,10 ile Işık Üniversitesi ve %0,09 ile Yeditepe Üniversitesi takip etmiştir.

HİÇ BURS VERİLMİYEN ÜNİVERSİTELER (Devlet Üniversiteleri)

Devlet nezdinde bulunan 112 yükseköğretim kurumundan 4 tanesi raporda yer alan herhangi bir burs veren kurumdan burs almamaktadır. Bu üniversitelerin yeni kurulmaları veya farklı nedenlerden dolayı belirli bir süre kapatılıp tekrar faaliyete geçmeleri neden olarak gösterilebilir.

- ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
- İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
- İZMİR DEMOKRASI ÜNİVERSİTESİ
- TÜRKİYE ULUSLARARASI İSLAM, BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

- ALANYA HAMDULLAH EMİN PAŞA ÜNİVERSİTESİ
- ANKA TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ
- ANTALYA AKEV ÜNİVERSİTESİ
- ATAŞEHİR ADIGÜZEL MESLEK YÜKSEKOKULU
- AVRUPA MESLEK YÜKSEKOKULU
- BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ
- FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ
- HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
- İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL AYVANSARAY ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL KAVRAM MESLEK YÜKSEKOKULU
- İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL ŞİŞLİ MESLEK
- İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ
- KONYA GIDA VE TARIM ÜNİVERSİTESİ
- LOKMAN HEKİM ÜNİVERSİTESİ
- OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
- SANKO ÜNİVERSİTESİ
- TOROS ÜNİVERSİTESİ
- TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ
- UFAK ÜNİVERSİTESİ
- YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ

HIÇ BURS VERİLMİYEN ÜNİVERSİTELER (Vakıf Üniversiteleri)

Vakıfların kurduğu 73 yükseköğretim kurumundan 23 tanesi raporda yer alan kurumların hiç birinden burs almamaktadır. Bu kurumların yeni kurulmuş olmaları, öğrenci sayılarının az olması ve öğrencilerine kurum içinde sağladıkları burslardan dolayı bu listeye girmeleri muhtemel sonuç olarak belirlenmiştir.

EN AZ BURS VERİLEN ÜNİVERSİTELER (Devlet Üniversiteleri)

En az burs verilen üniversiteler sıralamasında Hakkari ve Batman Üniversiteleri 1, Munzur Üniversitesi 2, Mardin Artuklu Üniversitesi 3, Bingöl, Bitlis Eren, Şırnak ve Abdullah Gül Üniversiteleri 5, Ağrı İbrahim Çeçen ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversiteleri ise 7 bursiyer ile raporda yer alan kurumlardan en az burs alan devlet üniversiteleri olmuşlardır.

- BATMAN ÜNİVERSİTESİ
- HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ
- MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
- MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
- BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
- BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
- ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ
- ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ
- AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
- ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

- ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
- FARUK SARAÇ TASARIM MESLEK YÜKSEKOKULU
- FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL 29 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
- İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
- KAPADOKYA ÜNİVERSİTESİ
- KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ
- MEF ÜNİVERSİTESİ

EN AZ BURS VERİLEN ÜNİVERSİTELER (Vakıf Üniversiteleri)

Yandaki tabloda yer alan vakıf üniversitelerin hepsi bünyelerinde raporda yer alan kurumlardan burs alan sadece 1 öğrenci barındırmaktadırlar. Bu sayı ile bu üniversiteler, en az burs alan vakıf üniversiteleri olmuşlardır.

EN ÇOK BURS VERİLEN ÜNİVERSİTE (Oransal Olarak)

En fazla burs verilen yüksek öğrenim kurumları arasından Boğaziçi Üniversitesi, sahip olduğu 16,653 öğrencinin %4,6'lık kısmını oluşturan 767 öğrencinin raporda yer alan kurumlardan burs almasıyla, öğrenci sayısına oranla en çok burs alan üniversite olarak belirlenmiştir. Bu karşılaştırma 185 kurum arasında yapılmamış olup, sadece en fazla burs alan kurumlar arasında yapılmıştır.

BOĞAZIÇI
ÜNİVERSİTESİ

BURS PROGRAMLARI UYGULAMA ÖRNEKLERİ

ÇELİKEL EĞİTİM VAKFI

Burs Uygulama Özeti : ÇEV, bugünün kıvılcımı olup, yarının alev topu olabilecek gençlerimizin keşfi için 2012 yılında Alev Topları Programı'na hayat verdi.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması :

Mustafa Kemal Atatürk'ün, 1923 yılında daha nitelikli bir eğitim için yurt dışına gidecek gençlere yazdığı telgrafta, "Sizleri birer kıvılcım olarak yolluyorum, alevler olarak geri dönmelisiniz." anekdotundan ilham alınmış. Programın başvuru, değerlendirme ve kabul sürecimiz ise şöyle: 1.Elektronik Ortamda Başvuruların Alınması 2.Ön Değerlendirme ve Belge Teslim Süreci 3.Grup Mülakatları 4.Bireysel Mülakatlar

Program ile, akademik başarı ile sınırlı kalmayan, kişisel farkındalığı yüksek, iletişim becerileri kuvvetli, sosyal sorunlara köklü çözümler üretebilen, etik bakış açısı ile değerlendirme yapabilen gençlerin yetişmesine katkıda bulunuluyor.

Program kapsamında sağlanan burs ve gelişim fırsatları:

1. Yılda 12 ay süre ile burs: Aylık 500 TL Burs (2017 - 18)
2. Eğitim Programı: Her kıvılcım grubu için ayrı ayrı olmak üzere ve 4 yıl olarak tasarlanmış duygusal ve sosyal gelişim odaklı atölye ve seminerler ile Program'ı birlikte geliştirebilmek için yıl sonu değerlendirme atölyeleri
3. Kültürel Gelişim: Konser ve tiyatro biletleri ile müze ve sergi ziyaretleri, Kitap hediyeleri (4 yıl boyunca)
Müze Kart Plus (ilk 2 yıllarında), İKSV Sarı Lale Kart (son 2 yıllarında), Herkese Bilim Teknoloji (HBT) Dergisi (ilk yıllarında) abonelikleri, istekli kıvılcımlarımız için Sanal Yazı Evi aboneliği
4. Akran Danışmanlık Sistemi: Yeni kıvılcımlarımızın ilk yıllarında uyum süreçlerini kolaylaştırabilmek için akran danışmanlık desteği
5. Gönüllülük ve Deneyim Fırsatı: Çeşitli proje ve programlar kapsamında kıvılcımlarımızla birlikte değer üretiyoruz. (Yeni kıvılcım adaylarıyla mülakat organizasyonlarında, Kodlama Projesi'nin koordinasyon ve yürütücülüğünde, Eğitimde Geniş Açık Programı Akran Söyleşisi için içerik geliştirme ve uygulamalarında, Yönderlik Programı ölçme - değerlendirme, eğitim ve saha çalışmalarında,...)
6. Profesyonel Gelişim: Staj olanakları ve mezuniyetleri öncesinde, akademik ya da profesyonel çalışma hayatlarının ilk yıllarında veya ilerleyen yıllarda kariyer danışmanlığı
7. ÇEV E-Posta Hesabı: Mezun ve devam eden kıvılcımlarımızın hem birbirleri hem de Vakıfla sürdürülebilir bir iletişim kurabilmesi için iç iletişim portalı

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 01/08/2012

Burs Uygulama Özeti : Mühendislik Fakültelerinde eğitim gören kız öğrencilere burs, mentorluk, eğitim ve staj olanağı sağlanan bir burs programıdır.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması : Belirlenen mühendislik bölümlerinde eğitim gören 50 kız öğrenciye ilave olarak daha önce devam eden 20 ve bu sene Türkiye birincisi olan görme engelli bursiyerimizle birlikte 71 öğrenciye fırsat eşitliği sağlamak üzere burs verilen burs programı, ayrıca Sedefteki İnciler projesi kapsamında da kızların güçlendirilmesi ve kadın istihdamının sağlanması amacıyla , ayrıca kızların mühendislik eğitimi almalarını teşvik etmek üzere belirlenen 6 bölümde okuyan kız öğrencilere burs, mentorluk, staj ve kişisel gelişim eğitimleri fırsatları sunulmaktadır.

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 05/10/2017

Burs Uygulama Özeti : 2013 yılından itibaren Hüsnü M. Özyeğin Vakfı burs programını daha fazla ihtiyaç sahibi öğrencilere odaklama amacıyla yeni bursiyer alımını, bağış yatırımları olarak nitelendirdiği, ihtiyaç sahibi illerde inşaa Vakıf tarafından tamamlanıp Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlanan kız öğrenci yurtlarından ve liselerinden mezun olup üniversiteyi kazanan başarılı öğrencilere yönelik gerçekleştirmektedir.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması : “En değerli yatırımın insana yapılan yatırım” olduğu inancıyla Hüsnü M. Özyeğin Vakfı 1990 yılından bu yana akademik başarısı yüksek ve mali desteğe ihtiyacı olan üniversite öğrencilerinin eğitimlerini desteklemektedir. Vakıf bugüne kadar yaklaşık 13.000 burs sağlayarak 2.500’ün üzerinde üniversite öğrencisinin eğitimine destek olmuştur. 2013 yılından itibaren Hüsnü M. Özyeğin Vakfı burs programını daha fazla ihtiyaç sahibi öğrencilere odaklama amacıyla yeni bursiyer alımını, bağış yatırımları olarak nitelendirdiği, ihtiyaç sahibi illerde inşaa Vakıf tarafından tamamlanıp Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlanan kız öğrenci yurtlarından ve liselerinden mezun olup üniversiteyi kazanan başarılı öğrencilere yönelik gerçekleştirmektedir..

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 01/09/2013

Burs Uygulama Özeti : İstanbul ve çevresindeki üniversitelerin teknik bölümlerinde eğitim gören başarılı ve ihtiyaç sahibi gençlere destek verilmesi üzerine uygulanan bir burs programıdır.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması : İstanbul Sanayi Odası üyesi işletmelerin bulunduğu bölgeler olan İstanbul, Tekirdağ ve Kocaeli illerinde bulunan devlet üniversitelerinin (özel üniversiteleri %100 başarı burslu ile kazananlar dahil) mühendislik fakültelerini başarıyla kazanmış, okuyan kardeş sayısı fazla ve eğitimi nedeniyle ailesinden ayrı yaşamak zorunda olan öğrencilere burs desteği sağlanıyor. Her yıl hazırlık ve 1.sınıf öğrencilerinden seçim yapılan programda aynı zamanda devam eden bursiyerlere staj, istihdam gibi konularda da destek olunuyor.

Mezun bursiyerleri iş hayatlarında da takip eden İSOV üyelerinin faydalanacağı teknik personel havuzu oluşturuyor.

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 30/09/1995

TÜRK EĞİTİM VAKFI
1967

Burs Uygulama Özeti : TEV Üstün Başarı Bursu geleceğin liderlerini desteklemek üzere LYS'de ilk 5000'e girenlerin başvurabildiği, yüksek burs miktarı ödenen (2017-2018 Aylık Burs Ücreti: 1.150 (Ekim ayında %50 fazla ödeme ile 9 ay verilir) bir burs programıdır.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması : Adaylar ön eleme, kişilik analizi anketi, kompozisyon sınavı ve mülakat aşamalarından geçmeleri halinde bursa hak kazanmaktadır. Sağlık bilimleri, hukuk, sosyal bilimler, temel bilimler, idari bilimler, mühendislik ve sanat alanlarında verilmektedir. Her yıl yaklaşık 3.000 adaydan 50-60 kişi Üstün Başarı Bursu için seçilmektedir. TEV üstün başarı bursu almak öğrenciler için önemli bir prestijdir. Bu nedenle de tercih edilmektedir.

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 01/10/2007

Burs Uygulama Özeti : Kuruluş yılı 1974'ten bugüne kadar 45.000'den fazla burs veren Sabancı Vakfı burs programına her yıl 400 yeni öğrenci eklemekte, eski bursiyerler ile birlikte yıllık bursiyer sayısı 1.500'e yakın olmaktadır.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması :

Sabancı Vakfı Bursları : Sabancı Vakfı Bursları başarılı ve maddi desteğe ihtiyacı olan öğrencilere verilmekte olup, geri ödeme ve hizmet yükümlülüğü getirmez. Her yıl 1500'e yakın öğrenciye burs sağlayan Vakfımızın kuruluş yılı olan 1974'ten bugüne kadar verdiği burs sayısı 45.000'i aşmıştır.

Sabancı Vakfı tarafından sağlanan burs türleri şunlardır:

Üniversiteye Giriş Bursu : Üniversiteye giriş sınavında Sabancı Vakfı tarafından belirlenen taban puanları sağlayarak yine Sabancı Vakfı tarafından burs kontenjanı tahsis edilen 12 devlet üniversitesine yerleştirilen başarılı ve maddi desteğe ihtiyacı olan öğrencilere verilir.

Kalkınmada Öncelikli İller Bursu: Sabancı Vakfı tarafından belirlenen 15 ilden birinde doğan ve öğrenimini bu illerdeki bir ortaöğretim kurumunda tamamlayarak üniversite yerleştirme puanı sıralaması açısından en üst sıralamada olan her ilden birer öğrenciye tahsis edilir.

Engelli Öğrenciler Bursu: Görme, ortopedik ve işitme engelli gruplar içerisinde olup, üniversite yerleştirme puanı sıralaması açısından her gruptan en üst sıralamada yer alan beşer öğrenciye tahsis edilir.

Sabancı Vakfı - Vista Bursu: Sabancı Vakfı tarafından burs kontenjanı tahsis edilen üniversitelerin Meslek Yüksekokullarına (MYO) bağlı 2 yıllık Turizm ve Seyahat Hizmetleri ile Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümlerine yerleştirilen öğrenciler burs kapsamında değerlendirilir.

Diğer Burslar: Şartlı bağışçılar tarafından belirlenen ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilere de burs sağlanmaktadır. Bu burslar, genellikle Sabancı ailesinin adını taşıyan okullarda üstün başarı gösteren, şartlı bağışçının belirlediği koşulları taşıyan öğrencilere verilir.

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 22/03/1974

Burs Uygulama Özeti : 2003 yılında uygulamaya alınmış, ulusal düzeyde uygulanan en kapsamlı, en pahalı burs sistemidir. Maddi olanakları kısıtlı fakat akademik olarak başarılı, ortaokul düzeyinden seçilen öğrenciler, lise eğitimlerinin sonuna kadar TED Okullarına devam eder. Burs öğrencilerin üniversite eğitimlerini de kapsar.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması :

2003 yılından beri sunulan Tam Eğitim Bursu (TEB), başarılı ancak maddi imkanları yetersiz öğrencilerin öğrenimlerine "TED Okullarında" devam etmelerine yöneliktir. Burs almaya hak kazanan öğrenciler, varsa bölgelerindeki TED Okullarında gündüzlü veya TED Polatlı, TED Karabük ve TED İstanbul Kolejlere'nde yatılı olarak okutulmaktadır.

Tam Eğitim Bursu Sistemi, mevcut burslardan farklı bir konumdadır; çünkü başka hiçbir burs üniversite eğitiminin sonuna kadar cep harçlığı da dahil olmak üzere okul, servis, yemek, kitap-kırtasiye, kıyafet (yatılı ise pansiyon giderleri) ücretlerini karşılamamaktadır. Tam Eğitim Bursu ile TED Okullarında eğitim görerek mezun olan öğrencilerin, üniversite mezuniyeti ardından da staj ve kariyer takipleri yapılmakta ve işe yerleşme süreçleri izlenmektedir.

TED'İN BURSLU ÖĞRENCİLERİNE SUNDUĞU HİZMETLER

- TED Okullarında eğitim-öğretim
- Üniversite eğitimlerinin sonuna kadar cep harçlığı da dahil; okul, servis, yemek, kitap-kırtasiye, giyim ücretleri (yatılı ise pansiyon giderleri)
- Akademik destek ve mentorluk hizmetleri ve ek ders olanağı
- Psikolojik danışma ve rehberlik ile aile danışmanlığı hizmetleri
- Kültürel ve sosyal gelişim desteği (spor, kültür-sanat alanlarında etkinlikler, tarihi ve kültürel ziyaretler, burslu öğrencilerle buluşmalar vb.)
- Sağlık sorunu yaşayan öğrenciler için teşhis ve tedavi olanağı
- Sistemden mezun olan öğrencilerin staj ve kariyer takibi

Belirlenen kriterlere sahip Tam Eğitim Bursu adaylarının Türk Eğitim Derneği internet sitesinden başvuruda bulunmaları ile başlayan süreç, yazılı sınav ile devam eder. Yazılı sınavda başarılı olan öğrencilerle, evlerinde yapılan mülakatlar sonucu bursu almaya hak kazananlar belirlenerek açıklanır.

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 01/09/2003

Burs Uygulama Özeti : Gelen burs başvuruları sistem üzerinden puanlanarak bir sıralama oluşturulur ve sıralama üst sırada yer alan adaylarla burs komitesi tarafından yüz yüze mülakat gerçekleştirilerek bursiyer seçimi yapılır.

Burs Uygulaması Detaylı Açıklaması :

TOG burs başvuruları Ağustos ayı içerisinde başlar ve Eylül ayı içerisinde de sona erer. Burs başvuru duyurularının yaygınlaştırılması, hem TOG'un sosyal medya hesaplarından hem de üniversitelerin burs ofisleri aracılığıyla sağlanmaktadır. Başvurular web sitemizden online olarak yapılmaktadır.

Gelen başvuru formları, belirlenen kriterler (ihtiyaç, akademik başarı, sosyal başarı, gönüllülük v.b.) doğrultusunda sistem tarafından puanlandırılır ve bir sıralama oluşturulur. Bu sıralama sonucunda puanlamada ilk 500'de yer alan öğrenci, kontenjanımız da göz önüne alınarak yüz yüze mülakatlara davet edilir.

Mülakatlar, burs komitesi havuzunda yer alan kişilerden uygunluk durumları, mülakat deneyimleri ve cinsiyet dengesi gözetilerek oluşturulan ortalama 50 kişilik mülakat ekibinin katılımıyla 6 farklı şehirde eş zamanlı olarak gerçekleştirilir. Mülakatlar öncesinde mülakat ekibinde yer alan kişilere "Mülakat Teknikleri" eğitimi verilmektedir.

Mülakatlarda, adayların ikamet durumu, aylık gelir ve gideri, öğrenim senesi, fiziksel (engellilik) durumu, ebeveynlerinin hayatta olup olmadıkları, sosyal güvenceleri, iş durumları, gönüllülük durumu, akademik başarı durumu, sosyal başarı durumu gibi kriterler mülakat ekipleri tarafından değerlendirilmektedir.

Burs başvuru ve değerlendirme sonuçları öğrencilere mail yoluyla iletilir.

TOG bursiyeri olmaya hak kazanan öğrencilere TOG'daki gönüllü faaliyetlere katılma ve bu çalışmalarını aylık olarak Gençlik Destek Departmanı'na bildirme sorumluluğu verilir. Bursiyerler her dönem sonunda okul başarı durumlarını gösteren belgelerini gönderirler. TOG bursiyeri olan öğrencilerin yıl sonu ortalamalarının 2.00 ve üzerinde olması şartı aranmaktadır.

Uygulamanın İlk Başlama Tarihi : 01/01/2013

RAPOR SONUCU

Rapor kapsamında yapılan analizler ele alındığında, Türkiye’de burs veren kurumların burs programları ve verilen bursların detaylı analizi hakkında genel bir resim ortaya çıkmaktadır. Bu analizin güncel duruma daha yakın sonuçlar vermesi için rapora katılan kurum sayısının artırılması gerekli bir durum olarak ortaya çıkmıştır.

Her ne kadar raporda yer alan kurumların verdikleri yıllık burs ortalamaları yüksek olsa da burs verdikleri ortalama öğrenci sayılarından dolayı öğrenci başına düşen aylık burs miktarının (351 Türk Lirası) öğrenci harcamaları için yeterli bir miktar olmadığı sonucuna varılmıştır. Kurumlar arası ortak bir kontrol sisteminin yoksunluğundan dolayı mükerrer burslarla ilgili sağlıklı bir değerlendirme yapılamamakta ve bundan dolayı 22 kurumdan 11 tanesinin sorunu mükerrer bursa izin vermeyerek çözmeye çalıştığı gözlemlenmektedir. Rapor sonucu olarak tüm burs veren kurumlar için Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uygun, ortak bir kontrol sisteminin oluşturulması gerekli bir durum olarak belirlenmiştir.

Burs verilen okulların dağılımına bakıldığında başarı oranı yüksek okulların diğer okullara oranla daha fazla burs aldığı gözlemlenmiş ve özellikle Güneydoğu Anadolu (%2) ve Doğu Anadolu (%4) bölgelerinde yer alan üniversitelerin burs alma sıralamalarında son sırada oldukları sonucuna varılmıştır.

Burs ekosistemi hem yarattığı etkiden hem de sağladığı kaynaklardan dolayı büyük bir ekosistem olmasına karşın bu alanda yeterli derecede ortak bilgi kaynağının olmaması kurumlar arası iş birliğini zorlaştırmıştır. Bu bağlamda iş birliğini ve kurumlar arası paylaşımı arttırmaya yönelik bir çalışması yapılması öngörülmüştür.

Türkiye Burs Analizi Raporu'nun Türkiye'deki burs sektörüne katkısının daimi olarak artması amacıyla raporun her sene yapılması ve bu sektördeki paylaşımın ve şeffaflığın artmasına yönelik bundan sonraki yıllarda örnek kurumların teşvik ve tanıtım amaçlı ödüllendirilmesi hedeflenmiştir.

